

Gemeente Leeuwarden

De Minister van Economische Zaken & Klimaat
Directie Energie en Omgeving
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onderwerp Reactie op adviesverzoek instemming Winningsplan Tietjerk 4 juni 2019
Uw kenmerk DGKE-WO / 19127616
Ons kenmerk Z211158-2019
Dienst Fysiek domein
Sector Bouwen Wonen en Milieu
Contact 14 058, [REDACTED]
Bijlagen -
Datum 01 juli 2019, verzonden: 05 JULI 2019

Zijne Excellentie,

Met deze brief reageren wij op uw adviesverzoek van 4 juni 2019 met betrekking tot het gewijzigde winningsplan Tietjerk van Vermilion voor gaswinning. In uw brief verzoekt u ons tot het uitbrengen van een advies op:

- Winningsplan van Vermilion Energy "verzoek wijziging instemmingsbesluit" kenmerk 228/RH/2018 van 6 november 2018.

U verwacht ons advies uiterlijk 10 juli 2019 te hebben ontvangen.

Naast het winningsplan zijn ook de bijbehorende volgende informatiebronnen van belang:

- het advies van SodM van 11 januari 2019, kenmerk ADV-27;
- het advies van de TCBB van 4 april 2019, kenmerk TCBB / 19091127;
- de conceptwijziging instemmingsbesluit Tietjerk, ministerie EZK, kenmerk DGKE-WO / 19092582.

Hieronder eerst ons standpunt ten aanzien de gaswinning in het algemeen en ons advies vanuit dat perspectief. Daarna ons inhoudelijke advies gekoppeld aan de effecten van de gaswinning op natuur en milieu.

Per onderdeel geven wij u onze mening, gevolgd door ons advies aan u. Dit advies is cursief weergegeven.

Algemeen standpunt

Wij zijn tegen gaswinning in de gemeente Leeuwarden. Ons algemene standpunt is "geen gaswinning binnen de gemeente Leeuwarden" en uiteraard willen wij

ook onze buren hiermee niet belasten. Wij streven zoveel en zo snel mogelijk naar inzet van duurzame energiebronnen.

Wij zien dat de gevraagde verruiming beperkt is, echter ook voor relatief kleine hoeveelheden geldt dat wij tegen uitbreiding zijn.

- *Wij adviseren u gaswinning zo snel mogelijk af te bouwen en niet in te stemmen met de voorgestelde verruiming van gaswinning.*

Wij kennen echter ook onze rol in het grotere geheel van de Mijnbouwwet waarbij u de eindbeslissing neemt en wij enkel adviseren. De kans bestaat daarmee dat u ons advies niet volgt. In dat licht hebben wij de verruiming van het winningsplan inhoudelijk beoordeeld. Indien u ons algemene standpunt opzij zet en overweegt om in te stemmen met uitbreiding van gaswinning dan vragen wij u ons hierna volgend inhoudelijke advies ter harte te nemen, voordat u instemming verleent.

Inhoudelijke beoordeling

Het omschakelen naar duurzame energie vraagt tijd: een transitieperiode; dit is echter wel een periode waarin aardgaswinning naar onze mening zo snel mogelijk moet worden afgebouwd.

In uw conceptwijziging instemmingsbesluit schrijft u hierover dat:

- in deze periode (van enkele tientallen jaren) aardgas nog steeds een centrale rol speelt voor industrieel gebruik, verwarming en de elektriciteitsvoorziening;
- indien veilige winning in Nederland mogelijk is, het wenselijk is dit gas uit Nederlandse bodem te winnen. Enerzijds met het oog op onafhankelijkheid van gasimport en anderzijds voor een beter milieu, dit onder de aanname dat er bij winning in Nederland minder CO₂ ontstaat dan bij winning in het buitenland.

Met deze punten geeft u geen prikkel voor duurzame alternatieven en impliceert u zelfs in de komende tientallen jaren nog steeds een centrale rol voor aardgas als energiebron.

Dit staat haaks op de verduurzamingsvraag uit de maatschappij, waarin een beroep gedaan wordt op een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Deze vermindering is nodig om tot een reductie van de CO₂-uitstoot te komen wat weer nodig is ter bescherming van het klimaat en de daarmee samenhangende effecten op het milieu en de leefomgeving.

U vermeldt in uw eindoordeel van het conceptwijziging instemmingsbesluit onder het kopje “natuur en milieu” onterecht dat er geen nadelige gevolgen voor natuur en milieu worden verwacht door CO₂-uitstoot. Dit is onjuist, de uitstoot van CO₂ op het milieu is bekend als negatief.

Ook de uitstoot van stikstof en het effect op het milieu verdient door de recente uitspraak van de Raad van State meer aandacht in uw besluit. Het effect van het boren en de hiermee samenhangende stikstofbelasting van de omgeving is niet uitgewerkt, noch genoemd. U dient Vermilion hierop te vergen en dit in uw advies mee te nemen.

Wij zetten ook kanttekeningen bij wat u in uw conceptwijzigingsbesluit stelt over planmatig beheer. Wij onderschrijven uw aanname, dat voor deze winning sprake is van planmatig beheer, niet. Alleen een koppeling met de doorvoering van de energietransitie kan redenen leveren voor planmatig beheer. In de voorliggende aanvraag is slechts sprake van het voor Vermilion economisch aantrekkelijk zijn van het heropstarten van de gaswinning uit dit gasveld. Het planmatig volgen van de gaswinning, dat daarmee samenhangt, is geen reden om te spreken van planmatig beheer.

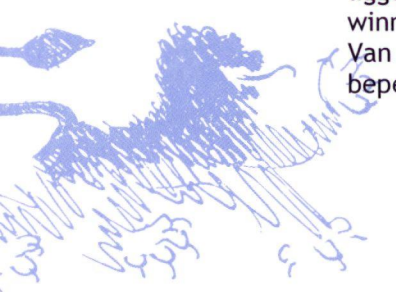
- *Wij adviseren u invulling te geven aan uw rol als minister van klimaat. Op basis van de noodzaak tot energietransitie vragen wij u een inhoudelijke onderbouwing op te stellen hoe deze uitbreiding van gaswinning past bij deze transitie. Wij verwachten dat u uw instemmingsbesluit voor de uitbreiding van deze gaswinning hieraan toetst en daarbij een inhoudelijk antwoord geeft op de onderstaande vragen die passen bij planmatig beheer.*
 - *Hoeveel gas is er tijdens de energietransitie nog nodig, en wat is hierbij de inschatting van de hoeveelheid benodigd gas per jaar en einddatum van gaswinning?*
 - *Hoe draagt het winnen van gas uit de gasvoorkomens van het winningsplan Tietjerk hier op een goede manier aan bij?*
- *Wij verwachten tevens: ten eerste dat u uw constatering over het niet verwachten van nadelige gevolgen voor natuur en milieu door CO₂-uitstoot herziert en ten tweede de belasting van de omgeving met stikstof aandacht geeft. Waarbij u Vermilion vergt op het aanleveren van gegevens over de stikstofbelasting en u een onderbouwd oordeel geeft over de effecten van deze stikstofbelasting.*

Wij wensen zekerheid dat dit de laatste uitbreiding van de winningsplannen is. Wij willen later niet opnieuw met een uitbreiding van deze winningsplannen geconfronteerd worden.

Het winningsplan spreekt over een aftakking vanuit de boring SUW-201. Er zijn meer boringen in deze gasvoorkomens aanwezig (SUW-01, SUW01-S1, SUW01-S2 en SUW-3). Wij vragen u expliciet te benoemen dat deze andere putten niet meer opgestart worden noch dat hieruit nieuwe aftakkingen worden geboord.

- *Wij vragen u dringend om, bij eventuele instemming met dit winningsplan, op te nemen dat dit de laatste mogelijkheid voor verruiming is geweest van deze winning, dat hiervoor alleen een aftakking vanuit de bestaande boring SUW-201 wordt geboord en de gaswinning te begrenzen op de in de aanvraag van Vermilion genoemde gegevens. Deze zijn voor de drie gasvoorkomens binnen het winningsplan Tietjerk een maximale hoeveelheid van 318 miljoen Nm³ in de periode van 1 januari 2018 t/m 31 december 2021 en met de definitieve beëindiging uiterlijk 31 december 2021.*

De winningslocatie en de plaats waar het gas ondergronds gewonnen wordt liggen buiten de gemeente Leeuwarden. Eén van de gasvoorkomens binnen het winningsplan Tietjerk raakt de gemeente Leeuwarden op de splitsing van het Van Harinxmakanaal en het Prinses Margrietkanaal. Deze overlapping is zeer beperkt maar de gaswinning heeft toch fysiek effect op onze gemeente in de zin

van verwachte bodemdaling. Deze treedt op in het Wielengebied en nabij Warten en bedraagt op basis van dit winningsplan enkele centimeters. De cumulatie met de verwachte bodemdaling door het winningsplan Warga - Wartena ontbreekt echter in dit plan en uw concept instemmingsbesluit.

- *Wij vragen u Vermilion te vergen op het aanpassen van de weergegeven bodemdaling en de juiste gegevens op te nemen. De werkelijke bodemdaling hangt niet alleen af van het winningsplan Tietjerk maar van alle gaswinningen die elkaar in dit gebied beïnvloeden. Uw besluit dient op de juiste cumulatieve bodemdaling gebaseerd te zijn.*

Maatschappelijke context.

Gelet op de grote schade die is aangericht in het nabijgelegen Groningen sluiten wij maatschappelijke onrust niet uit. Onze burgers willen graag meedenken over en meedoen aan verduurzaming maar dan wel op basis van opties waaruit zij zelf als Mienskip kunnen kiezen en ook de lasten en lusten van kunnen dragen. Als het blijft zoals het nu is zullen de lasten bij de burgers komen, terwijl de financiële revenuen buiten onze provincie terechtkomen, laat staan bij onze burgers.

Wij benadrukken dat alle betrokken partijen (waaronder: gemeente, provincie, omliggende bedrijven, natuurbeheerorganisaties, burgers) zowel vooraf als tijdens de gaswinning adequaat geïnformeerd dienen te worden over de voorgenomen activiteiten. Dit is nadrukkelijk een verantwoordelijkheid voor de initiatiefnemer(s), uw ministerie als vergunningverlener en beoordelaar van dit plan en tevens SodM als nationale toezichthouder. Wij vragen u hier met klem invulling aan te geven gezien onze eerdere, slechte, ervaringen met Vermilions communicatie rond het recente seismisch onderzoek in onze gemeente.

In de aanvraag van Vermilion is niet vermeld dat Vermilion handelt volgens de “Gedragscode gaswinning kleine velden” (NOGEPA 2016). In deze code is een project-afstemmingsprogramma opgenomen. In dit programma worden belanghebbenden vroegtijdig betrokken en worden maatregelen tot in detail uitgewerkt om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen van de omgeving.

- *Wij adviseren u nadrukkelijk om in uw besluit op te nemen:*
 - *dat Vermilion de genoemde gedragscode moet volgen;*
 - *hoe u verplichtingen over informeren van belanghebbende vastlegt, en;*
 - *hoe u toeziet op het nakomen van deze verplichtingen.*

Wij verwachten dat communicatieverplichtingen tijdens de gaswinning ook een onderdeel worden van de instemming met deze verruiming van het winningsplan, desnoods als bijkomende voorwaarde(n). Iedereen in Nederland kent de maatschappelijke context waarin gaswinning plaatsheeft; wij wijzen u op de speciale rol die u hierin speelt.

- *Wij adviseren u om hier niet alleen invulling aan te geven vanuit het wettelijke minimum, maar werkelijk aandacht te hebben voor maatschappelijke zaken en hier in uw instemming en voorwaarden recht aan te doen.*

Wij nemen aan hiermee aan uw verzoek te hebben voldaan. Wij verwachten ons advies terug te zien in uw definitieve besluit.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wilt zijn wij uiteraard bereid tot een nadere toelichting.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris,

